

Előfizetési árak:

Egész évre 10 fnt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
Füzes, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legnépszerűbb
árúszámítás mellett
vétetnek fel.

Felhívás.

(A liberális népgyűlés tárgyában.)

Tisztelt Polgártársak!

Apáinkról öröklött magyar nemzeti liberálisunk szent ügyét veszély fenyegeti.

A reakció fekete lovagjai az egész vonalon nyílt és alattomos harcot indítottak ellene, amidőn sorompóba léptek azért, hogy a magyar nemzeti állam konsolidálását, a jogegyenlőség magasztos elveinek megvalósítását célzó s népünknek a liberális fejlődést biztosító törvényjavaslatoknak törvénynyé emelését megakadályozzák.

S eszközeik előkeresésében nem válogatásak.

Nemcsak megtagadják, hogy ezen liberális egyházpolitikai törvényjavaslatok a magyar nemzet közvéleményének kifejezését képezik, hanem kicsinyes taktikai eszközöknek minősítik azokat.

Egymással ellenségekként igyekeznek szembeállítani e hazának keresztyén és nem keresztyén polgárait, sőt a hazában létező különféle keresztyén hitfelekezeteket is.

E jogosulatlan és kellőleg el nem ítéhető támadás ellen nincs megfelelőbb alkotmányos védekezés, mintha a magyar nemzeti liberális közvélemény Kárpátoktól az Adriáig megnyilatkozik s nyilatkozásának súlyával elsepri azon mestersegesen szított reakcionárius mozgalmat.

Debrecen sz. kir. város és Hajdúvármegyének szabad gondolkozásu polgárai!

A liberális szent nevében felkérünk Titeket, hogy február hó 4-én d. e. 11 órakor Debrecen sz. kir. város házában vallásfelekezet és pártkülönbség nélkül minél nagyobb számmal jelenjete meg.

Fejezzük ki azon gyűlésen tiltakozásunkat a nemzeti léteérdekeinket mélyen sértő azon sajnálatos támadás ellen; mondjuk ki határozatilag, hogy a betervezett egyházpolitikai javaslatoknak mielőbb törvényerőre emelését óhajtjuk, — s keressük meg ugyanezen gyűlésünkben a szomszédos törvényhatóságok lakosságát, hogy liberális gondolkozásuknak és óhajuknak hasonló módon ők is adjanak kifejezést.

Kérve-kérünk benneteket szeretett Polgártársak, hogy a szabadelvűség szent zászlóját porba tiportatni ne engedjétek!

Hazafiúi üdvözléssel:

Debrecen, 1894. január hó 27.

Fráter Imre, Kertész János,

a debreceni szabadelvű párt elnöke.

a debreceni függetlenségi párt elnöke.

* * *

Legyen-e protestáns nagygyűlés?

— Verus-tól. —

Debrecen, január 30.

Debrecen és Hajdúvármegye liberális érületű polgársága párt- és felekezeti különbség nélkül népgyűlésre fog összegyűlni. E népgyűlés támogatására siet a kormány által megindított egyházpolitikai reformoknak. E reformok támogatói úgy a parlamentben, mint mindenhol széles Magyarországon nem tartoznak egy párt, egy felekezet és valamely különálló osztály keretébe (ezt inkább a reformok ellenzőiről mondhatnók el), de tagjai úgy a szabadelvű pártnak, mint az ellenzéki pártoknak, hívei úgy a katolikus, mint a protestáns és egyéb vallásoknak s meggyőződésüket képezik — osztály és minden más különbség nélkül — a nemzet zömének és nagy sokaságának.

A debreceni liberális népgyűlés célzata sem fordul tehát egy hitfelekezet, párt, vagy osztály ellen, de mindenkit zászlaja alá igyekezik gyűjteni, ki a liberális hibe és hitvallója.

A Budapesten megtartott kath. népgyűlés, bár korántsem tagadjuk, hogy a szabad magyar államban kinek-kinek joga van a maga meggyőződése mellett manifesztálni, — oly határozatot hozott, amelyek a liberális elveibe ütözkönné, ezért kell a nagy tömeggel és a szenzáció, az imponálni-vágyás készlettárával fölépített közgyűléssel szemben épp ily imponáló erővel föllépni a liberális hadseregének s fáklyával kezében tenni meg körutját ugyanott, ahol a sötétséget és félhomályt igyekeztek elterjeszteni.

A liberális manifesztációjára van tehát szükség, tartani kell népgyűléseket, de mi, kik bármely részen éppen a felekezeti egyoldalúság ellen küzdünk s a felekezeti egyoldalúságtól akarjuk az állam jogait felmenteni, tiltakozunk az ellen, hogy az elhibázott célu katolikus nagygyűlés után most már protestáns nagygyűlések tartása mellett igazasságnak. Helybeli lapokban is protestáns jelleget kívánnak adni a liberális nagygyűlésnek, nem vigyázva arra, hogy ezáltal a felekezeti viszályt idézik fel és párbajszerű jelleget adnak a reform-mozgalmaknak, a melyek pedig csak is úgy vezethetnek célhoz, ha a békéltetés meggyőző hangján igyekeznek a békés megoldás elérésére.

Ily intencióval hívják össze lapunk élén olvasható felhívásunkban a Debrecenben lehetséges két nagy párt vezérei a liberális népgyűlést és csak akkor érik el nemes hazafias célukat, — ha egy vallásfelekezet, vagy egy a liberális talajában gyökeredző párt hívei sem érzik magukat idegeneknek azon a gyűlésen, a melyen liberális emberek bontják ki a liberális zászlaját.

Ne legyen sem Debrecenben, sem sehol e hazában katolikus, vagy protestáns nagygyűlés, ne hirdessen sehol senki gyűlöletet és ne igyekezzen senki két ellenséges táborra osztani Magyarországot polgárait! A mit mi akarunk, az

egyesülés, az sorokozás, az tömörülés, kinek-kinek csatlakozása, testvéries sorakozása a a vallásszabadság és egyenlőség nevében, az ezeket biztosító liberális zászlaja alatt!

Ezt óhajtottuk a nagyülés előtt, a fentebb olvasható felhívás kapcsán elmondani, nehogy diszszonánncia vegyüljön az érzések és meggyőzések harmoniáján alapuló liberális mozgalom előkészületeibe és befolyásába!

— Országgyűlés.

A képviselőház tegnap is folytatta a csöndes, hasznos munkát. — A mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló törvényjavaslat volt napirenden s meg kell dicsérnünk az egész ház munkakedvét, szorgalmát és tárgyilagosságát, melylyel a javaslat minden egyes szakaszát tárgyalták. A kormány képviselőjében Bethlen András gróf miniszter és Miklós Ödön államtitkár vezették a valódi törvényhozói munkát, melyben részt vettek Szunyogh Szabolcs (igen tartalmas szakzerű bezeddel), Kabos Ferencz (több előadói fejtegetéssel) Szalay Károly, Andreánszky Gábor báró, Papp Elek, Makfalvy Géza, Madarász József, Szentiványi Kálmán, Hermann Ottó, Márkus József, Jeszenszky László, Bernáth Dezső, Tóth Ernő, Hoitsy Pál, Kováts József, Bottlik Lajos, Ernuszt Kelemen és Ivánka Oszkár.

— Belföldi hírek.

(A függ. és 48-as párt reverszálisa) címmel a „Nemzet“ e pártnak 1892-ben megállapított feliratát, melyben ez a „házasági jognak a kötelező polgári házaságra alapítását“ hangsúlyozza. — (A kormánynak) a mint már jelentettük tegnapi távirati rovatunkban Temesvár választói bizalmat szavaztak, épp így az aradi és nagybecskereki választók is. — (A nemzeti kaszinó) gyűlést tartott, a melyen a választmányt politikai párt állás szerint állította össze, kihagyta p. o. gróf Tisza Lajos és gróf Bethlen András minisztereket, beválasztotta Ugró Gábor, gróf Zichy Nándort sat. — (Tisza Kálmán) Öfelsége tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta. Ennek politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

— Külföldi hírek.

(Sziáliából) és Massa-Carrara tartományból érkező hírek szerint mindenütt nyugalom van. Cataniában, hol a helyőrség felett szemlést tartottak, a lakosság a hadsereget éltette. — (A belgrádi) hivatalos lap közzé teszi a király ukázat, mely az Avakumovics kabinet ellen indított pert megszünteti.

Országos tanszerkiállítás Debrecenben.

Debrecen, jan. 28.

Mind g szerettem szabadelvű pártunk e közlönyében, a „Debreceni Ellenőr“-ben azt, hogy folyton nyitva tartotta hasábjait a tanügyi kérdések fejtegetésére is, tehát nem volt egyoldalú politikai lap, hanem az országos érdekű nagy kérdések mellett olyanokat is fölveit és tárgyalatott, melyek lehet hogy vagy csak szűkebb köröket érdekeltek, vagy ha or-

szágos jelentőségük is, de nem rázzák, nem zaklatják úgy fel a közvélemény tengervízének hullámain, mint ahogy ezt első sorban a politikai jellegű kérdések megtenni képesek.

Azt mondta a régi latin író, hogy „inter arma silent Musae“, vagyis a harci dőrejben hallgatnak a múzsák. Nehéz, rossz időket élünk mostanság. Mi, a liberális irányzat hívei bántódva nézzük a reakcionárius mozgalmakat, melyek sötét felhőket készítenek vonni politikai életünk egére, — bántódva nézzük ezeket, hiszen oly igen szeretünk dicsőkedni politikai érettségünkkel, s imé diadalmi örömmel kell üdvözölnünk azt a magában mindenestre szép, dicséretes, de hát végre is oly igen természetes tényt, hogy épen városunkban egy derék római katolikus áldozár, kit addig is mindnyájan, kik őt ismertük, szeretttünk és becsültünk, — elég bátor beállni a liberális mozgalom szövívő tagjai közé.

Jusson pedig csak eszünkbe, mily közkeletű mondássá lett ez mi nálunk: „a hazafias római katolikus klérus!“

Nehéz, nagy időket élünk mostanság. Az egyházpolitikai küzdelmek hevében háttérbe látszik szorulni minden egyéb érdek. Mintna csak ki volnának cserélve az emberek: kik korábban évtizedeken át ugyanazon zászló alatt küzdöttek, most egymással szemben álló táborba sorakoztak; s minden oldalról olyanok, kiket eddig kibékíthetetlen ellentétek tartottak távol egymástól: most a benső meggyőződés isteni elve nagy harcban kézkezet fogva akarnak és fognak is harcolni s készülődnek a döntő ükötetre.

Mintha csak ki volnának cserélve az emberek!

Imé, e sorok igénytelen írója, kinek nem kenyere a politizálás, most önkénytelenül is politizált egy kicsit, — holott cikkének címében tanügyi dologról ígérkészik beszélni. De hát a levegőben van most az egyházpolitika; talve azzal száj, szív és érzélem. Kitől lehetne azt zokon venni, ha tollával is rá téved arra?!

Tanügyi dologról akarok valamit mondani. Magyarországon melyik város az, Budapesten kívül, a melyik többet áldoz tanügyi célokra, mint Debrecen, ez a mi jó Debrecenünk, mely, mint a tudományok egyik leghatalmasabb empórium, „a iskolák városa“ nevet is régóta megérdemli már?!

Nos hát itt bizony nem hallgatnak a múzsák a harci dőrej közben sem; tantestületeink, tanhatóságaink, tehát egész tanügyi társadalmunk él, mozog és teszi. Pedig ebben az erkölcsi testületben nagy erő van, s ha ez valami közös cél elérésére szövetkezik: alig-alig lehet előtte olyan akadály, melyet a maga hatáskörében le ne tudna küdeni.

Az iskolaügy emberei jól tudják, hogy többszörös kísérlet történt már a múltban arra nézve, hogy városunk különböző iskoláinak tanerőit például társadalmilag minél gyakorabbi érintkezésbe hozzák egymással. A jó szándék az első lépés után mindig mindjárt megghiusult, mert talán a megindulás időpontját nem

jól választották ki, vagy nem tűztek ki az illetők semmi magasabb közös célt, a melyért érdemes lett volna buzogni.

Néhány hónap óta Debrecen egész tanügyi társadalmának van egy közös célja, melyért méltó és érdemes lekesülni, mely a város összes, kivétel nélkül összes tanhatóságainak, tantestületeinek közös érdekü ügyévé leve, és ez a f. évi augusztus 18 tól szeptember 2-ig városunkban tartandó „Országos tanszerkiállítás“.

Debrecen városának valamennyi tanhatósága, összes felső-, közép- és alsóiskolái benne vannak képviselőik által azon nagybizottságban, mely ezen kiállítást előkészíteni van hivatva. A helyi sajtó osztatlan rokonszenvével kíséri a tanügy munkásainak ezen fáradozását, s meghivatván, hogy a nagybizottság gyűlésein egy-egy küldötte által képviseltesse magát, e meghívást mindenik lapunk el is fogadta s ma már az előkészítő bizottság gyűlései a legnagyobb nyilvánosság előtt, épen a nyilvánosság leghivatottabb közegeinek, a sajtó embe-reinek is jelenlétében folynak.

És a mi igen örvendetes: nemcsak a helyi, de a fővárosi sajtó is figyelmére méltatta ezen mozgalmat, helyeslőleg nyilatkozik arról s bátorítja a kezdeményezőket, hogy haladjanak tovább, mert — ők mondják — ha valamely város hivatva van egy ilyen tanügyi kiállítás rendezésére, az első sorban Debrecen.

A kiállítást előkészítő nagybizottság három szakosztályra — intéző, sajtó és levelező osztályokra — oszolva, végzi dolgait s már eddig is jól végzett munkákra mutathat.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak a miniszter után legelőkelőbb hivatalnok, Dr. Berzeviczy Albert államtitkár a legteljesebb rokonszenvével fogadta a tanszerkiállítás eszméje fölvetőjének, Eötvös Károly Lajosnak, a mi fáradozatlan buzgalmu tanfelügyelőnknek e tárgyban hozza tett szóbeli előterjesztését s a maga pártfogását, támogatását föltétlenül megígérte.

A helybeli kereskedői testület a legnagyobb készséggel átengedte a kiállítás helyiségéül a kereskedelmi akadémia szép palotáját.

A legközelebbi napokban együtt ült városi közgyűlés pedig — tekintettel azon anyagi és erkölcsi haszonra, mely ebből városunkra háramlik, — 300 frtot szavazott meg a kiállítás előkészítési költségeire, ezzel is újabb bizonyágát adván fenkölt gondolkozásának, minden nemes és szép hathatós előmozdítására törő igyekezetének.

Debrecen egyetemet a k a r létesíteni s ma az ország szeme élénk érdeklődéssel függ rajta. És ez a nagy, puritán eszejárásával patriciusi büszkeséget is ápoló város egyetemet fog létesíteni, mert már mintegy önmaga provokálta erre magát, s restelkedés nélkül a féltutól vissza nem térhet.

És ez a körülmény, az, hogy ma Debrecenen függ az ország szeme, nagy mértékben biztosítja a falain belől ren-

dezendő országos kiállítás sikerülését. Alapos reményünk van ahhoz, hogy maga az állam is kiállító lesz; magán tanszerárusok már is jelentkeznek nálunk; egyes tankerületekből jelentések érkeztek hozzánk, hogy bizottságok alakultak a részvétel módozatainak megállapítására. Az előkészítő bizottság lépéseket tett arra nézve, hogy a kiállítás tartama alatt különböző tanügyi jellegü gyűlések, kongresszusok tartassanak városunkban.

Mindez igenis biztosíték arra nézve, hogy a kiállításból anyagi és erkölcsi haszon fog városunkra háramlani, s ha a jelek nem csalnak, ez a részleges kiállítás méltó bevezetés lesz a millenniumi országos nagy kiállításhoz, hol a látni valók nagy tömkelegében a tanügyi osztály soha nem tudja magának kivívni azt a helyet, melyet pedig fontosságánál fogva nagyon megérdemel.

Egvelőre, még most semmi egyebet nem kérünk mi, kik ez ügyet közelebről ismerjük, vagy épen vezetjük, — semmi egyebet nem kérünk Debrecen városának nagyérdemü közönségétől, mint jóakaratu érdeklődést munkánk iránt.

Mi nem ígérünk sokat, de annyit teljesíthetni remélünk, hogy néhány hétre e várost Magyarország tanügyi világának központjává teendjük.

És ebből nem nekünk lesz hasznunk, hanem Debrecennek.

Erre törünk. Ez a célunk egyedül. Az „iskolák városa“ értse meg és buzdítsa jóakaratu érdeklődésével törekvésünket.

Ezért irtam meg ezen cikkemet.

Csiky Lajos

Felekezeti és hazafiság.

Debrecen, január 30.

Sajátságos helyzetben lesz majd a jövő század történe írója, a ki korunk eseményeit elfogulatlanul bírálja és tiszta képet akar magának alkotni a „század vége“ politikai mozgalmairól.

Egy újabb modern kereszties hadjáratot fog találni az átkozott liberálisok ellen, a kik hazát, becsületet és családi szentélyt föl akarnak dujni az ő egyházpolitikai jvasalataikkal, a melyek mellé a protestánsokon kívül igaz hitü katolikusok is állottak.

Igazán mosolyra indítani az embert ez a szük látkört tette fölfogás, mely a mi ultramontan és jészuitáskoló sajtóinkban oly erős kifejezésre talál s a melynek bünéül fogja fölöröni az a bizonyos történetiró annak idején, hogy a magyar nemzetet frázisokkal nem tudván egységessé varázsolni, a hitbeli különbségekből származó felekezeti gyűlölködés nemtelen fölszításával akarta megkezdeni az egységes politikai magyar nemzet másolik ezredévi megalapítását.

A leghatározottabban el kell itélünk azt a fondorkodó eljárást, a melyet a szabadlívület tette fölszíták elkövetnek, midőn a mostani hullámzó politikai közéletben minden eszközt és ürügyet fölhasználnak, hogy a liberális egyházpolitikai jvasalatok ellen küzdők táborába együvé tereljék mindazokat, a kiknek csak mérlegre vehető szavuk van, bárminő

szempont
nakodók

Nem

licizmus

alatt „mi

szik, hog

désével é

ultramont

nagygyűl

nagygyűl

vésük jez

várt hely

rámutath

vagy nem

politikai

vánják az

pontból e

vést, amit

ság és lit

Nem

állításal,

házát véd

hiszen eb

kodásával

papjainak

Elis

vonni az

ber módj

gának va

Dicséret

kifejezést

ság virág

rálják, mi

m o n d

De

l e s s é

legyen bá

közéletbe

jár el, m

nemzetnek

s k ö

s a k ö

t a a d

t é r e n s z

ra a min

k a s z t

k é n t

Mer

sok ember

gása nyer

kormány

mely szeri

lete he

politik

gárnak

állam i

retes h

nyilván

Ez a

képviselő

helyzete

fölfelé, u

minden e

földbirtok

Igy válas

ezek szeri

tól a parl

lekes hiva

ságának;

sen két es

dekek véd

politikusk

szülésene

kezet tagi

Az

szempontból lehetséges is a támadók vagy vonakodók seregébe vinni őket.

Nem elég, hogy egy felekezetnek, a katolicizmus megtámadtatásának hazug ürügye alatt „minden” katolikusként kötelességévé teszi, hogy szakítson egyéni liberális meggyőződésével és álljon az érdeksérelem és féltett ultramontán politika védelmére, de a katolikus nagygyűlés ellen a protestánsokat protestáns nagygyűlés tartására buzdítják és ezen törekvésük jezsuitaságával azt a rájuk nézve várva várt helyzetet óhajtják előidézve látni, amidőn rámutathatnak, hogy csak a protestánsoknak vagy nem katolikusoknak kellene az egyházpolitikai javaslatok, a katolikus hívek nem kívánják azokat, — és ezzel ultra katolikus szempontból elnyomni igyekeznének minden törekvést, amit felvilágosodás, lelkiismereti szabadság és liberálizmus szülhet.

Nem lehet megbarátkoznunk azzal az állítással, hogy katolikus ember tartozik egyházát védeni a liberálizmussal szemben, mert hiszen ebben a katolicizmus betűhöz ragaszkodásával, híveinek általános elfogultságát, papjainak sötét bigottságát látnók bizonyítva.

Elismerést érdemel, a ki ki tudja magát vonni az elfogultság kötelekeiből és művelt ember módjára emberi öntudatra ébred, midőn magának valamely dolog felől véleményt alkot. — Dicsőretné méltó, a ki önálló véleményének kifejezését is mer adni, a mikor a szólásszabadság virágzó korában mindenkinél nem azt bírálják, mit mond, hanem hogy helyzetében mit mondhat?

De mindezek dacára csak kötelességét teljesíti a pap, legyen bármely felekezet tagja, ha a politikai közéletben nem egyházának mandatáriusaként jár el, mivel mint egy hazának polgára, egy nemzetnek tagja politikai jogok és kötelességek gyakorlása közben nem egyházi volta adja neki a jogot ezen a téren szerephez jutásra és vélemény-nyilvánításra a minnek semmi közehozakaszthoz, amelybe egyébként tartozik.

Mert ezzel a parlamentarizmusnak azon sok ember által meg sem értett magas fölfogása nyer kifejezést, a miben a parlamenti alkotmány a rendi alkotmánytól különbözik és amely szerint a kaszt-érdekek képvisellete helyett és ellenében minden politikai jogokkal bíró állampolgárnak egyéni nézetében, az egész állam iránt teljesített lelkiismeretes hazafiúi kötelességnek kell nyilvánulnia.

Ez a különbség a parlamenti alkotmányos képviselő és az utasításal ellátott rendi követ helyzete között az államgépezet organumában fölfelé, ugyanez élesen megkülönböztetendő minden egyesre nézve lefelé, legyen az pap, földbirtokos, iparos vagy honoratior, egyaránt. Így választja el a rendeket, kasztokat és az ezek szerint alakuló érdekcsoportokat egymástól a parlamenti élet és így tűnik ki, ki igazán lelkes híve a parlamentarizmus adta szabadságának; ez a megkülönböztetés osztja helyesen két csoportra az embereket, felekezeti érdekek védőire, ultramontánokra, arisztokratikus politikusokra egyfelől és — liberálisokra másfelől, szülessenek bár emezek bármelyik vallásfelekezet tagjaul.

Az egyházpolitikai mozgalmaknak, azok-

nak egyéb áldásos nemzeti és társadalmi sikeres eredménye esetén még az a nem reményelt hatásuk is meg lesz, hogy fölébresztik a magyar nemzetet abból a felekezeti deliriumból, amelybe az ultramontán izgatás akarja vezetni és a valódi állampolgári kötelességeket is megértetik az emberekkel, hogy ma már nem visszafele, hanem előre forog az idő kereke.

S a ki nem is meggyőződésből, hanem felekezeti érdekből vagy esetleg tudatlanságból azt prédikálja, hogy az új ezredévbe átlépő modern magyar nemzetnek a liberálizmus ellen csoportosítható annyira különböző többi elemek felülkerekedésére van igazán szüksége, az elképzelhet magának diadalmaskodó katolicizmust és agrárius irányban konszolidált Magyarországot — de egység, lelkiismereti szabadság és társadalmi egyenlőség nélkül, és rovást érdemel, mert harcba vitt két nagy erkölcsi erőt, a mely összefér egymással: a felekezeti-séget és hazafiságot.

Az pedig soha sem volt kérdés Magyarország történelmében, hogy melyiket szereti jobban a magyar nemzet: hitét vagy hazáját?

Boldisár Kálmán dr.

Irodalom — Művészet.

* **A Petőfi-társaság** vasárnap tartotta nagygyűlését, a melyen Komócsy József elnökölt s lendületes megnyitó beszédében méltatta Jókai Mór érdemeit. Endrődi Sándor titkári jelentése szerint a „Magyar Hírlap” novelet-jutalmát Abonyi Árpád, a verse-elbeszélésre kitzűzött jutalmát pedig Dobay Hugó nyerte el. Kitzűzött a társaság 400 korona jutalmát a magyar lyra történetére 1820-tól. Ezután felolvastak Helfy Ignác „A politikai költészetről”, Váradi Antal „Petőfi visszatér” c. verset, Vértesi Arnold pedig nagy tetszéssel fogadott novellát „Rózsika” cím alatt, Ábrányi Emil „Dicsőrem a könyvet” c. ódát s végül Rakosi Viktor „Az én tűzhányóim” című homoreszket. — Új utána társas lakoma következett.

Színház.

„A peleskei nótárius.”

— Száztizennegyedik előadás. —

Gaal József „Peleskei nótárius”-a örökéletű marad a világot jelentő deszkákon, mert igazságot és oly típusokat tartalmaz, amelyek valósággal léteztek s Magyarország társadalmi életének egy korszakát hiven képviselik. Azt az átmeneti korszakot, a melyben Magyarország a maga primitív társadalmi formáitól szabadulva, kezd a művelt nyugati formák keretébe illeszkedni s valóban mesterien megkomponált alak a Nagy-zajtai Zajtay István uramé, kiből a szerző a keleti és nyugati formák összeütközését, a század elején létezett magyar középneves típusát personifikálja.

Budapest ma már „világváros”, de a vidéki magyar, a ki még mindig nem tud élni a zóna áldásaival, többnyire, ha csak kevésbé is hasonlít ahhoz a régi magyarhoz, a ki bakokat ló a még csak városiasodni kezdő Budapesten, valamint meg vannak a régi jó darabban, az élclapokban és egyéb satyrkus célzatu művekben még most is ostorozott típusok elemei a „Peleskei Nótárius”-ban, így Baczur Gázi ösapja Mokány Bercinek, a peleskei bíró a „Magyar Hírlap”-ban kiszörkésztett Göre Mihály, Hopfen Kipfelhausernek és Krazelhuber Tóbiásnak, Sándor Bukovai Absencius a javából s a mexikói völegény is ügyesebb caricatura sok más az új szindarabokban előforduló nyápic és kényeskedő uracsnál.

Bohózatnak ez a legjobb magyar bohózat, melyben Tóti Dorka a britt óriás rémes boszorkányainak kómikai pendent-ját képező, shakespearei erővel megírott alak; a hortobágyi juhászok jelenete olyan népies genre, a melynek párját nem találjuk egy modern szindarabban sem, valamint a zsvány-itélőszék, a vasasnémetek és a hordóba-fenekelés kómikuma is felülhaladja mindazt, a minek francia vaudevillekben, német possékben és eredeti írónk mondva csinált mókáiban megnevetünk.

Zajtai uram összes szereplő társaival együtt magyarabb az új népszínművek chablonos alakjainál, hiszen nyomról-nyomra követhetjük a nagy magyar Alföldön lovon, tehát „more patrio” utjában s mindenütt eredeti magyar talajra ösmerünk az élethű képen s e mellett a cselekmény is igazán bohózos, amelyet emel a pompás, valóban kómikai zene.

Mulattat és vonz ez a régi jó darab mindmáig, hirdetve annak igazságát, hogy a mi jellemzetes az élet valamely szakára nézve, az nem félhet a mulandóságtól a színpadon s e mellett nincs sem a páholyoknak, sem a karzatnak irva, de mindenkinek, a kinek van a valódi tősgyökerezés és egészséges kómikum iránt épp ily egészséges érzéke.

Örömmel vártuk irodalmunknak e gyöngyét tegnap is; kár lenne néha elő nem adni, mert hiszen Zajtai uram lovaglás közben érinthette a „Haláp”-ot is, mért ne állítanók meg színpadunkon, a melyen a darabnak oly klasszikus interpretatorai akadnak, a minők Locsarekné, mint Tóti Dorka és Püspöki Imre, mint peleskei nótárius.

Ezt a darabot érdemes gondosan színre hozni, mert a kik az egész éven át nem jönnek a színházba, azok eljönnek most s kivált a hozzá tartozó generációra igyekeznek suggerálni saját ifju koruk kedves benyomásait. Milyen jellemzetes az oláh néppel tarkított Szathmármegye falujának első felvonásbeli zenéje, vagy a híres —

Nem vagyok én kátor,

Se nem komiszáros . . .

Oh, ezt a vasas-németek híres groteszk táncával már ottlón el szokás dudolni, valamint a színházi jelenet duettje, a „Nem kell már a völegény” híres kardalása a megijedt Hopfen nótája a vendéglőben, mindmégannyi pompás és a helyzethez illő muzsikális ötlet. Hát a színész individualitásának és kómikai invenciójának hol nyílik annyi tere, mint a nézőtéri jelenetben, a melyben a nótárius és Baczur Gázi kedvőkre extemporizálhatnak. Ime, még most is „peleskei nótárius”-nak hívják a naiv halandót, a ki a darabba belebeszél! De micsoda nagyszerű összetétel is az Othello és Deszdémona mellett játszó Zajtai és Baczur Gázi! Az előbbieket — melleleg mondva — egyes színpadokon nagy ambícióval és komolyan veszik, holtlót ösmert Othello és Deszdémona alakokat kellene bennök parodizálni. Milyen pompás gondolat a színen végig sétáló bakter, milyen kitünő jellemvonása a parasztszjárásnak, hogy Zajtainak elhiszik ugyan a boszorkányok nem létét, de ez az egy Tóti Dorka mégis csak boszorka! Hát az a kitünően eltalált bohózos fonákosság, hogy Tóti Dorka nem azokra haragszik, a kik vesztére törnek, de a nótáriusra, a ki megtagadja a boszorkányok létezését. Így értékes a bohózat, ha a tragédia észjárásának, hogy úgy mondjuk logikájának fonákját mutatja s a maga bohózos igazsága körül csoportosítja mindazt, a mi jókedv, szeszély és találékony tréfa. Valóban ide-

je lenne, ha egy modern Gaal József is megtalálná a maga Gvadányiját, hogy tőle jó tárgyat és alap eszmét kölcsönözve, saját humorának gazdag öltönyében vezetné elénk.

Olvasóink meg fognak bocsátani, hogy kedvünk szerint, hosszabban foglalkoztunk irodalmunk e remekével, mely oly örök becsü kincse és fajában oly csúspontja drámáknak, mint a magok egészen más szakjában „Az ember tragédiája”, „Bánkbán” és a „Falu rossza.” Annál rövidebben végezhetünk az előadással.

Locsarekné (Tóti Dorka) kitünő volt, Püspöki (Zoltai István) ezuttal nem volt, kellően disponálva. Mind neki, mind Ferencinek több élelenségre és ötletre lett volna szükségök, kivált a zenekari jelenetben. Püspökinek jó izlése megsugta, hogy az étlap és színlap szócavarásait ne huzza-vonja sokáig. Sikertelenebb részek voltak a hortobágyi jelenet Sándor Emil jóízű játékával az öreg juhász szerepében, leszámítva itt a rosszul utánczott kutyaugatást és jó volt a vasasnémetek tánca is, hol kivált Rózsahegyinek volt egy pár ügyes és új „trick”-je. (A trombita, a hangközők cifra megnyújtása stb.) Igen természetes nálunk, hogy nem azok táncolták a vasasnémetek nótáját, a kiket a színlap ígért. No, de a kiugráskor az ablakban rekedtet és a miniatúra vasasnémetekét kérjük máskorra is. — Kackiás biróné volt Galyasi Paula, a karok (ének- és zene) legtöbb esetében jók voltak, de az egész vontatottan és kedélytelenül ment.

Legtöbbet ártott az előadásnak a rossz szereposztás. Péchy Kálmán — ki elég jól rendezett van egy különös mániája. Nem rég a „Kis baba” mord kapitányját, a „Violá”-ban egy rettenetes betyárt s tegnap is ő adta a főharamiát. Pedig ő az ilyen M a r c i - szerepekben minden egyéb, csak nem m a r c i á l i s és neveltségessé is válik durra erőltetett mollihangjával és frakkhoz való mozdulataival. Hagyja ezt a szerepet egy egy jól megteremtett kardalnokra a ki legalább jó nótákat énekelt közbe. — A kántort egy egészen hangtalan és e mellett maszkiában tulzó színészre bízták, holott a nehány taktusból álló ének-rész („Már elmegy a jurátus” . . .) megérdemelné, hogy érvényre emeljék. Mért nem adták Rózsahegyinek, vagy Krémernék. Sehogy sem tetszett Andorffi a hires „Ó tulipántos szentem”-mel, a melyet elforgatott és izeltenné tett.

Játszottak még Csiki és Cserni Bertha, az Othello epizodban, a ki még mindig nem igyekszik tótos accentusán segíteni, H e v e s i Gábor (a tudakos betyár), Krémerné, ki mint Hopten megint csak chablonos volt, — K i s s Irén (Hekate), T a p o l c z a i (Sándor), N é m e t h y (bíró) és mások. — Együttvéve az előadás vontatott, (kedélytelen volt) a telt karzatról és közepesen ellepott ülő és álló helyekről nem harsogott felénk a régi kacaj és tetszés-riadal. Egy kis összetanulás és jó szereposztás hamar segítene a dolgon.

Megemlítjük, hogy a zenekar csinos entre act dolgokat játszott. Ezek műsorát naponként szívesen közölnök, ha velünk idejében tudatnák.

Gasparone.

Helyi hírek. Tájékoztató.

Farsangi naptár.

A vasuti üzletvezetőségi tisztviselők bálja az egyetem javára, az „Arany Bika” dísztermében február 1.
A debreceni jótékony nőegylet kartonbálja február 3-án.

A debr. iparos ifjuság önképző egyesületének zártkörű táncvigalma február 3-án.

A közműves ifjuság táncvigalma a „Margit”-fürdő dísztermében, február 3-án.

Az Evang. filléregylet tea estélye a „Koroná”-ban, február 10-én.

A Margit fürdő személyzetének táncmulatsága a Margit fürdőben febr. 10-én.

A fodrászok táncvigalma a debreceni egyetem javára, a „Margit”-fürdő dísztermében február 11-én.

A zsidó ifjuság iskolá bálja az „Arany-Bika” vendéglő dísztermében február 17-én.

Hangverseny a debreceni egyetem és az EMKE javára a színházban február 23-án.

— **Mai számunk** önálló közleményei a következők: „Felhívás”, Fráter Imre és Kortész János-tól, utána „Legyen a protestáns nagygyűlés?”, Verus-tól, — „Országos tanszerkiállítás Debrecenben”, Csiky Lajos teológiai tanártól — „Felekezeti és hazafiság”, Boldisár Kálmán dr.-tól; a „Pelekesi nótárius”, Gasparone-tól és a „Mezőgazdasági reform”, (—s) -től, ezenkívül számos rovatunk és egyéb közlemények.

— **Az adózók érdekében.** Ismételve felhívjuk mindazon adót fizetőket, kiknek ingatlan birtokaikon bekebelezett tartozásaik van, erről a teher vallomásaikat saját érdekében folyó év január 31-ig a városi adókövető osztály illető utcabeli adókövetőjének átvételi előismervény mellett saját érdekében mulhatlanul adják be, mert csak is ezen vallomás alapján fog az általános jövedelmi pótdadó 10%, tes levonása eszközöltetni.

— **Debreceni egyetem.** A „Phönix” bécsi biztosító társaság debreceni vezérigazgatója dr. M a g o s György és K o n c z Elek gyűjtő ivén ma 400 koronás adománygyűjtés létesítési közlése. Az idegen társaság ezzel jó és buzdító példával megy a hazai biztosító társaságok s egyéb haszonra dolgozó részvénytársaságok előtt. — Ugyancsak a debreceni egyetem javára S z a r k a Boldisár szatmármezei esperes, mint több egyházközség adományát 81 koronát küldött a ref. püspöki hivatalhoz. — A n a n á s i függetlenségi kör, a folyó hó elején rendezett báljának tisztja jövedelmeként 21 koronát és 72 fillért küldött be ugyan ezen célra. Az egyetem ügyének kétségen kívül nagy lendületet fog kölcsönözni a tavaszi egyházközségi közgyűlés, melyen az eddig elért eredmények összesítése hitelesen kimutatva ez egyházi főkegyelmszervező testület elé terjesztetnek.

— **Liberálisok bankettje.** A liberális elemek csoportosulásának örvendetes eseménye hírére a vasárnap tartandó népgyűlés alkalmából sok helyen beszéltek, hogy a népgyűlés estélyén egy nagy liberálisokból álló, pártkülönbség nélküli közlakomát kellene rendezni, a melyen mindenki részt vehetne, — a ki csak a felekezeti izgatások ellen irányult liberális törekvéseknek barátja. — A lakoma eszméjét a pártok vezéreiből már magukévá tették és tartása iránt az előleges intézkedések megfogantatni.

— **Élőképek.** Az E. M. K. E. és felerészben a debreceni protestáns egyetem javára, a dalegylet által február 23-án rendezendő hangverseny valóban élvezetes estét ígér s bizonyára oda varázsolja a színház nézőterére azt a fényes és nagyszámú közönséget, mely a megelőző, egészen az egyetem javára rendezett estélyen töltötte meg. Márk Endre a tőle elváhatlan buzgalommal rendezi társaséletünk ez érdekes mozzanatát s igen jól tudja, hogy a megismételt hangversenynek több tekintetben felül kell mulnia az első, ha akkora publikumra és oly szép sikerre számítunk, a minővel akkor találkoztunk. A „Tiz leány egy férj sem” cz. operette, az előkelő hölgyek és urak által elvállalt zenei-számok már magukban is

biztosítanak az est erkölcsi és anyagi sikereit, de ezekhez járulnak am az élőképek is, a melyek aztán megkoronázzák a műsort. Szébbnél-szebb, kedves és előkelő urhölgyek, ugyszintén fiatal urak, — mindannyian a debreceni jeunesses d'oree ösmert alakjai lépnek majd a lámpák elé s bemutatják a magyar népeletből vett élőképeket, melyek címe: „Pünkösdi királynő” és „Szabadságolt huszárok”, olyan összeállításban, a melyben az élőképek nagymesternője a szegény boldogult Bethlen Mikó Róza grófnő is örömet lelhetne volna: A „Pünkösdi királynő” c. élőképben részt vesznek, mint pünkösdi királynő: Bobory Margit; mint virág-baldachint tartó leányok: Zivuska Mariska, Bacso Margit, Montay Piroška, Kuba y Margit; paraszt menyecskék: Beer Margit, Gerzon, Adrienne, Degenfeld Mária grófnő, Unger Aranka, Kálmánchelyi Irén; cigányleányok: Bekényi Ilona, Széll Marienne, Sárváry Irén; paraszt leányok: Nagy Irma, Medgyessy Piroška, Unger Margit, Joó Irma, Bekényi Juliska, Farkas Szeréna, Temesváry Helén, Máyer Olga, Takács Viola, Szabó Lenke. Eddig a kép személyzete; a színlap falusi templom előtti tért ábrázol, melven a templomból jövő nép üdvözlö a baldachin alatt vonuló pünkösdi királynőt. Megemlítjük, hogy a szereplők a magyar népeletből vett színgazdag ruhákat viselnek. — Ez a hölgyek képe, melyet a fiatal urak tableau-je követ, kik — mint erősebb nem — harcias tárgyat választottak: „Szabadságolt huszárok” cím alatt. Szerepelnek ebben, mint szabadságolt huszárok: Miskolcz Lajos, Papszász Lajos és Csattth Sándor, öreg földesur: Bodnár Géza; falusi jegyző: Jene y Sándor; cigány-primás: Szilassy István; kontrás: Viskay Sándor; klarinétos: Barótny Zoltán; cimbalmos: Kovács Kálmán; plébános: Páraszkay Gyula; gazda emberek: Szabó Bertó; dr. Medve Zoltán, Burger Gyula, ifj. Kiss Albert, Biszterszky Iván; paraszt legények: Fráter Emil, Buzás Lajos, Kiss József, Hajdu Lajos, Mérey Kálmán, Sárváry Béla, Zivuska Andor, Szücs Ernő, Kneuser H. Aurél, Csattth Béla; Iczig kocsmáros: báró Blomberg Frigyes; kántor: Dóczy Emil. Ez a kép is élettelen és mozgalmatlan látványt fog nyújtani. Mindkettőnek rendezésén Péchy Kálmán, a szintársulat tagja fáradozik.

— **Ártézi kut Földesen.** Nagy öröme van a földesieknek, nem csoda, nagy szerencsésük akadt. Az előjáróság — a mint nekünk írják — újabb mély furású kutak készítését határozta el s az egyik utcán, épen azon a részén a községnek, amely leginkább szűkölködött jó ivó víz nélkül, 45 méternyi mélységből kibuggyant a felszínre a kristálytisza pompás víz, olyan bőségben, hogy azóta a fél falu erre az ártézi kútra jár. Hasonló mélységű ártézi kutak vannak már Szoboszlón és Tetétlenen.

— **A jogász- és tisztviselői kör** vasárnap tartotta évi rendes tisztújító közgyűlését saját helyiségében Lengyel Imre elnöklése alatt, a tagok élénk érdeklődése mellett. Legelőször is olvastatott az elnökség jelentése 1893-ról, a melyet Puky Gyula elnök akadályoztatása folytán Lengyel Imre alelnök terjesztett elő. Az évi jelentésből kiemeljük a következőket: A tagok számában, főként a tisztviselők áthelyezése miatt, némi apadás állott be, a mit új belépések sem birtak egészen pótolni. Az egy-

leti helyi
kényelme
szíves ké
zavarása
viselő ös
a dalegyl
mult év
dig 2:03
pénztári
leltá
A könyvt
s z a p
választm
200 frtos
az elnöks
másu, s
gadta. H
kifejzése
1894. évi
sal és 27
közgyűlé
névze pé
módookról
tisztujítás
még megv
Gyula ki
Lengyel
kár: a
rossz: a
Pápai
János. V
lettek szá
tók Ágost
Zsigmond,
Ericz Ern
György Ká
János, Ko
terny Laj
Nagy Laj
József, S
Gusztáv E

— A
gyon meg
tőségű 20
éves H-B
s mert ez
nem szoka
halálba a
„Gregersen
gát n-hány
vényészeki
kedett Sz
vannénál,
sárnap est
ben levő „
löbe tánc
mondá ma
„észrevette
baka szaka
képnél, az
mentem és
nagyban
magamban
Héttón re
szonya lak
neki hogy
sétálni. Ne
ur fiokjábó
Mari lakás
tudom és r
talált, de f
találom, lel
resztül a sz
A leány a
lomásához,
leány állott
dotta hogy
is ott ácsor
reá. Mikor
zsebkendőjé
tással appo
halálra
tem min
A lövöldöz
zába kísért

— Me
testület febr
kor az ev.
ülést tart,
kiváló tagja

leti helyiség két új szobával bővült, miáltal az kényelmesebbé vált. A kör a múlt évben is szíves készséggel és a kör tagjai kényelmének zavarása nélkül engedte át helyiségeit a tisztviselő önszegélyző egyesület hivatalos működésére és a delegált választmányi ülésének tartására. A múlt évi bevétel 2647 frt 02 kr., a kiadás pedig 2303 frt 26 kr. volt, így 143 frt 76 kr. a pénztári maradvány. A kör vagyoni állománya 1735 frt 03 kr. értéket mutat. A könyvtár állománya 37 művel 83 kötetben számozott; ezen kívül a választmány előfizetett Jókai összes műveinek 200 frtos nemzeti diszkiadására. A közgyűlés az elnökség jelentését öröndetesen vette tudomásul, s az abban foglalt indítványokat elfogadta. Harmath Gergely pénztárosnak köszönet kifejezése mellett a fententvény megadott. Az 1894. évi költségvetést 2941 frt 98 kr. kiadással és 2769 frt. bevétellel állapította meg a közgyűlés. — a 172 frt 98 kr. hiány fedezésére nézve pedig felhatalmazta a választmányt, hogy módokról gondoskodjék. Ezután következett a tisztújítás. Elyhangulag közfelkiáltás után ismét megválasztották: Elnökök: Puky Gyula kir. táblai elnök. Al-elnökök: Lengyel Imre, Sággy Gyula. Titkárrá: Molcsányi János. Pénztárossá: Harmath Gergely. Gazdává: Pápai János. Könyvtárossá: Sapka János. Választmányi rendes tagok lettek szavazat többséggel: Bilogh Imre, Bartók Ágost, Békéssy Gyula, Bodossy Pál, Csath Zsigmond, Dieus Barna. Eölvös Károly Lajos, Ericz Ernő, Fekete Sándor, Géressy Kálmán, Györy Kálmán, Jaszeucsák Sándor, Dr. Kola János, Koszorus Lajos, Magyar Károly, Marteny Lajos, Márk Endre, Miskolczy Jenő, Dr. Nagy Lajos, Naszádi Iván, Sáhl Géza, Suhajda József, Széll Farkas. Póttagokká: Harsányi Gusztáv és Bernáth Ferenc.

— **A ki apportiroztatja a szeretőjét** Nagyong megszerette Molnár Mátyás kabai illetőségű 20 éves irodaságot, Szabó Mari 18 éves H. B. ös ször ményből való cselédleányt s mert ez nem viszonyozta szerelmét ma már nem szokatlan elhatározás szerint egyszerűen halálba akarta küldeni. Molnár Mátyást a „Gregersen és fia” cég alkalmazta mint szolgát néhány hét előtt a nagyváradi utcai törvényszéki palota építési vállalatánál, megismerkedett Szabó Marival a ki Farkas Istvánánál, Gyár-utca 2123 sz. alatt lakik. Vasárnap este együtt elmentek egy külsőségekben levő „Magyar király”-hoz címzett vendéglőbe táncmulatságra. „A mulatságon” mondá ma délelőtt Molnár a rendőrség előtt „észrevettem, hogy nagyon tetszik neki egy baka szakaszvezető. Ott hagyott engem a faképnél, azzal ment el a táncból haza. Utánok mentem és láttam, hogy a kistemplom körül nagyban nevetgélnek rajtam. Na mondom magamban nem örülök sokáig szép mákvirág! Hétfőn reggel szemrehányást tettem neki asszonya lakásán, s kijelentettem: megmutatom neki hogy idegen emberekkel többé nem fog sétálni. Nevette. Este aztán Cseh Lajos mérnök ur fiókjából kivettem a revolvért, oda mentem a Mari lakására, a kinek vezeték nevét most sem tudom és rálöttem. Tudom, hogy a golyó nem talált, de feltett szándékom, hogy ha újra megtalálom, lelövöm! A golyó a pince ablakán keresztül a szabadba süvöltött, nem talált senkit. A leány a kihallgatáson azt tette a legény valamásához, hogy a pince-ablaknál egy másik leány állott, a kinek Molnár kétszer is monddta hogy takarodjék onnan, s mert az tovább is ott ácsorgott, arra lött először és azután öreá. Mikor az a lány ijedve elfutott Molnár a zsebkendőjét eldobta és: „Hozd ide!” kiáltással apportirozásra kényszerítette. — „Én halálra rémülve engedelmessékedtem minden parancsának” — mondá. A lövöldöző szerelmezt a hir. ügyészség fogházába kísérék.

— **Meghívás.** A debreceni ev. ref. tanítótestület február hó 3-án szombaton d. u. 4 órakor az ev. ref. egyház tanácstermében értekező ülést tart, mely alkalommal a testület egyik kiváló tagja, Zong János tanító fogja felol-

vasni értekezését, melynek címe: „A népiskolának nemcsak tanítani, hanem nevelni is kötelessége.” E nyilvános jellegű tanulmányának ígérkező felolvasásra a testület tagjait, a tanintézetek összes tanerőit s a tanügy iránt érdeklődő nagy közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Vigalom Érkötvéyesen.** Az „Érkötvéyes Olvasókör” f. hó 28-án könyvtára javára zártkörű táncvigalmat rendezett, mely minden tekintetben a legfényesebben sikerült s igen népes volt. A tánc este 8 órakor vette kezdetét, feszten jó kedv és fokozódó vidámság között reggeli 7 óráig tartott. A mulatság fényét nagyban emelték, sikerét biztosították a Debrecenből ez alkalomra kirándult jog- és hitanhallgatók, kik természetesen gondoskodtak arról, hogy a táncosnők ne unatkozzanak. A négyeseket 28—30 pár táncolta. Jelenvoltak asszonyok: Salánki Zsigmondné (Szalacs), Kovács Sándorné, Szathmáry Lászlóné, Bódy Jánosné (Piskolt), Kovács Gedeonné, Biró Józsefné, Biró Sándorné, Sággy Lajosné, Varga Ferencné Kovács Gáborné, Garnai Sándorné, Brigerné, Fehérné, Póka Albertné (Érkeserü) Novák Gusztávné (Mihályfalva) Jok Györgyné, Kovács Lajosné, Nagy Károlyné (Mihályfalva) Gáspár Jánosné, Vincze Lajosné H. Kovács Sándorné, Kepes Lipótné, Tóth Sándorné. — Leányok: Esze Ilonka (Szatmár), Salánky Etelka és Jolánka, Szathmáry Etelka és Karolina, Kovács Erzsike és Ilonka, Biró Emma, Persich Ilonka (Mihályfalva) Garnai Lina és Teréz, Kovács Ágnes, S. Kovács Ágnes, Nagy Jolán (Debrecen) Fodor Irma és Karolin, Kovács Mariska (Mihályfalva), Varga Ilonka, Tóth Teréz (Debrecen), Combor Erzsike és Rózsa (Gencs) Rác Mariska (Nagy-Károly), Nagy Gizella (Mihályfalva), Gáspár Juliska (Szoboszló) stb. Felülfizettek: Szikszay József 5 frt (Debrecen), Móricz Imre 3 frt (Bogyoszló), Garnai Elek, özv. Pap Sándorné, Novák Gusztáv, Rác János, Bódy János, Boros József, Irinyi István 1—1 frtot. Molnár Béla, Kozma János, Briger Lipót N. N. 50—50 krt.

— **Hajdu-Szoboszlóról** írják, hogy a városi tanács, egyik közelebbi üléséből kifolyólag igen érdekes és kegyeletos határozatot hozott. A városnak ugyanis, igen érdekes ereklyéje van: Bocskay zászlója, a melyet drága himnuszai — a régi magyar himző iparnak valóságos remekei, — rendkívül nagy értékűvé tesznek és amelyet Bocskay ajándékozott annak idején legvittebb katonáinak, a lovas hajduknak. Évtizedeken keresztül versengett egymással a két legnagyobb hajduváros, Bősörmény és Szoboszló ezért a zászlóért, míg végre a hajdukerületi gyűlés Szoboszlónak ítélte oda, amelynek birtokában van most is. A városi tanács, legutóbbi ülésén tárgyalta azt az indítványt, hogy ezentul minden évben március 15-én tűzzék ki a városház ormára a Bocskay-zászlót. A városi tanács el is fogadta az indítványt, bár többen felszóltak ellene oly értelemben, hogy a zászlót jobban kellene kimélni. A hajduk dicsőségét fogja most hirdetni minden március 15-én, a nagy időket látott zászló. Ugy kellene tenni, mint a debreceni régi honvédek tettek a debreceni csatában lengett zászlókkal: átlátszó szövettel vonták be s így használhatják március 15-én minden veszély nélkül. — Hajdu-Szoboszlóról írják továbbá, hogy ott mozgalom indult meg egy lótenyésztési-egyesület érdekében. A gazdaközönség valóban régen szükségét érzi már egy eféle egyesületnek, mert a lótenyésztési ügy a rendszertelen irány folytán újabban nagy visszaesést mutat. A lóállomány általánosságban jónak mondható, de a szaporulati arány kicsiny, alig mutat valami emelkedést s az okszerűtlen fedeztetési rendszer évről-évre satnyítja az anyagot.

— **Eljegyzés.** Grünfeld József p. l. a d. a n. y. i. lakos bájos és kedves leányát Reginát eljegyezte Guttman David helybeli ösmert fiatal kereskedő.

— **A ki jövedvélből lop.** Mendelovics hírlap elárúsító dohánytözsés és kereskedő üzletében tegnap este jómódú gazdember egy szijostor köteget hóna alá, illetve szűrő alá kerített. Mendelovics azonban észrevette a turpisságot és gazduramat a rendőrséghez ki-

sérette. Ott azután kisült, hogy a polgárnak elég tekintélyes spicce van, ő maga pedig azt vallotta, hogy a dolgot tréfából követte el. Mindennek dacára nem menekülhetett meg attól, hogy a járásbírószá elé ne kerüljön kriminális ügye.

— **Egyház.** A debreceni ev. ref. egyház tanácstermében holnap, január 31-én d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

— **Elveszett.** Ma reggel 8—9 óra közt a ref. püspöki laktól Mendelovics üzletéig vezető uton, esetleg, a mi valószínűbb — nevezett üzletben — a melyben akkor sok idegen ember tartózkodott, elveszett 11 vagy 12 frt. A szíves megtaláló kéri az összeget e lap szerkesztőségénél letenni, hol illő jutalomban részesülend. Harsányi Sándor ref. theol.

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenör” s. tudósítójától.)

Budapest, jan. 30.

Kossuth egészségi állapota.

— Érk. d. e. 11 ó. 25 perckor. —

Késő este megdöbbentő hir érkezik Turinból. **Kossuth Lajos visszaesett betegségébe,** ismét ágyban fekvő beteg. A hir annál megdöbbentőbb, mert Kossuth orvosa kijelentette, ha influenzájába visszaesik menthetetlen.

Vaillant kivégzése.

— Érk. d. u. 2 ó. 50. p. kor. —

Vaillantot ma végezték ki.

Törvényszéki csarnok.

* **Két és fél évi fegyház topásért.** Rác Antal nagyrabéi illetőségű, 20 éves lakos, ki már több ízben büntetve volt verekedésért és lopásért, az 1892. év őszén Karsai Lajossal együtt ismeretlen egyének kárára a kabai határban 150—200 cső tengerit loptak s azt Blum Lipótnak eladták. Rác cselekményeért Karsaival együtt a szoboszlói kir. járásbírószá által 8 napi fogházra ítéltetett s büntetését ki is töltötte. A vizsgálat során azonban kitűnt, hogy vádolt már előzőleg lopásért kétszer is büntetve volt s az ügy újra felvétele a depr. kir. törvényszéknek egy újabb végzésével elrendeltetett. Rác Antal beismerte azt is, hogy 1893. nov. 10—11 közti éjjel Mózes Lajos társaságában a m. á. v. kabai nyitott raktárából 165 klg. búzát ellopott, annak egy részét megöröklötte s a lisztből Mózes Lajosnéval kenyeret süttetett. — A következő éjjel ugyanott lopást kísérelt meg, de Tózsér Ambrus által elriasztatott. Ezekért ma őt a kir. törvényszék büntető tanácsa, — mely állott Igyárrtó Sándor elnöke alatt Hoffmann József és dr. Hrehus Viktor bírákból, — két és fél évi fegyházra, Mózes Lajos pedig 3 havi fogházra ítélte. A vádat dr. Kósa Zsigmond kir. ügyész terjesztette elő. Mózes Lajos és a kir. ügyész felebbezték, Rác Lajos belenyugodott.

Egy házasság a II. császárság alatt.

Malot Hectortól.

(Folytatás)

96.

HARMADIK KÖTET.

XLVIII.

Fele uton körülbelül, egy kis emelkedés tetején szokás volt megállapodni a lovakkal néhány percig, hogy kifújják magukat. Ekkor egy sánta vén asszony, ki az utszélen épült rozsz kuuyhóban lakott, kijött s kezét nyújtotta a kocsihoz. Hossza évek folytán Donis sohasem mulasztotta el őt egy kis fehér pénzdarabbal megajándékozni, és ha Donisné és Mártha vele voltak, ajándékaikat az övéhez csatolták. Ezen kis jövedelemből élt az öreg asszony.

Ezen napon, mint mindig, a lovak, szokásokhoz híven, meg akartak állni, de Donis, ki-rántva gondolataiból a menet sebesség által, ismét előre hajolt s ugyanazon türelmetlen hangon, ugyanazon szavakat is mételte:

— Menjen, ne állapodjék meg.

Nem lehetett, csak engedelmességni, s Péternek igen jó nevelése volt arra, hogy el-lentmondjon; de egész balkan magában monda-ta: „ha ért is az üzlethez, nem ért a lovakhoz.“

Végre elérkeztek Chateau Pignonba.

Mártha épen azon részében sétált a kert-nek, mely ültetvényeivel a kertre dél, s hallva a kocsiuton a kerekek zörejét, azon gondolata támadt, hogy Fülöp érkezett haza.

Miért hamarabb Fülöp, mint más? Mert Fülöpöt szerette és nem mást. Előérzeteink nem vágyainkból erednek-e? Fülöp már majd-nem nyolc napja, hogy eltávozott; megszerez-hette a Sainte Austreberthere vonatkozó ada-tokat, meg fog szabadulni a vicomtetől, szeretni fogják egymást mint azelőtt, várakozva azon napra, melyen a Bourbon-szigetről érkező levél meg fogja engedni, hogy nyíltan szeressék egymást.

Sebesen az uthoz szaladt. A kocsit még nem volt látható, de már hallani lehetett jöve-telét. Zörejeiről atyja kocsiját vélte megismerni, de az lehetetlen volt, Donisnak csak vasárnap reggel kellett jönni. Ha az a vicomte lenne! Ezen gondolatra visszabujt a bokrok közé. A kocsit előlűnt.

Sem Fülöp nem volt, sem a vicomte nem volt, atyja volt az.

Őrült volt azt gondolni, hogy Fülöpre gondolni, nem érkezhettek hasonló órában ide.

Ekkor, ki lépve a bokrok közül, kendőjével integetett, most, az első kellemetlen benyo-más elmulva után, örült, hogy atyját láthatja.

A kocsis megállította lovait, s ő kocsiba ülni készült: majdnem úgy volt mint kis le-ány korában, midőn atyja elébe jött, hogy meg-legyen azon öröme, atyja térdein egy darabig kocsikázni.

Ellenkezőleg ő szállott volt le.

Ó gyengéden megcsókolta őt.

— Tudod-e hogy te a meglepetések em-bere kezdek lenni? szöjt ő. Neked csak hol-nap kellett volna jönnöd.

— Beszédem van veled.

Csak ekkor vette észre felindultságát, melyet előbb nem látott.

Fülöp elküldte adatait, szöjt magában, Sainte Austreberthe meghalt.

Ezen gondolat jó hangulatba hozta őt.

— Jól van tehát, beszélj, szöjt ő, hallgat-lak mint engedelmes leány, és ha azt mondod nekem, hogy le kell mondanom azon gyönyör-ről Sainte Austreberthe vicomte nevéjé lenni, ígértem, hogy ellenvetés nélkül engedelmeskedni fogok neked.

Hozzá közeledett, hogy karját az övébe öltse, de ő visszatolta őt.

— Nem Sainte Austrebertheről van kér-dés, Hajrem urról.

— Azon modor, melyel Donis kiejtette „Hajrem ur“, Mártha elérte, hogy a határozó pillanat megérkezett Atyja mindent tudott. De ezen gondolat nem ijesztette őt meg. Többé nem zárkózhatott hallgatásba, mely fojtogatta s megalázta őt. Szégyelte, hogy maga nem mon-dott el mindent atyjának. Ha a beszéd órája ütött, az jól van. Ő nyíltan fog küzdeni.

Donis megállott s arcába pillantva:

— Igaz az, szöjt ő, hogy Hajrem szeret tégedet?

Ő várta ezen kérdést; mindamellett ezen kérdés lelke mélyéig megzavarta s egy vér-todulás arcát pirosra festette. Miért nézte őt atyja? Miért nem részesítette azon kegyben, hogy róla szemeit levette volna.

— Te nem felelsz, szöjt ő haragszóra válni kezdő hangon.

— Az igaz, szöjt ő halkán.

— Igaz! az igaz! Ő merészelt... De tudod, hogy ő szeret téged. Ő megmondta azt neked.

— Ő megmondta azt nekem.

— Érti?

— Én szeretem őt?

Ezen három szót majdnem erőteljes han-gon mondta s felemelt fővel, de atyja tekintete előtt, ismét lehajlott az, az oly ingerült volt, ezen rendszerint oly édes és kedves tekintet, s oly haraggal és fenyegetéssel tet volt, hogy félni kezdett.

— Kedves atyám! szöjt ő.

— Hagyj békét, ne szólj hozzám; nem látod hogy erőszakolnom kell magamat nehogy elragadtassam magamat? Jöjj mellettem, mind-járt szólni fogok hozzád.

Soha sem látta atyját ily dübösnek: aj-kai mozogtak a nélkül, hogy szavak követték volna.

— Leányom, leányom, szöjt ő.

De ezen szavak, az egyedül érthetők, épen nem voltak gyöngédek; azok csodálkozás és megbotránkozás kifejezései voltak.

Igy mentek néhány percig, midőn Donis megállott

— Most el kell nekem mondanod, hogyan támadt ezen szerelem, s azt nyíltan, minden kerülgetés, minden hazugság nélkül kell tenni.

— Oh! atyám, hát megcsaltalak-e én té-ged valaha?

— Képtelennek hittelek a csalásra; most már minden lehetséges. Beszélj, s ne rejsz el semmit.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

* Ismertető jel.

Néni: Látod, Palikám itt van két darab csokoládé, egyik a tied, s másik a Margitkáé. — Palika: Jól van, de hát hogyan tudom a két darabot egymástól megkülönbö-zetni? Ahá, már megvan, majd leharapom a Margitkáénak felét!

* Megkérte a lábát.

A maga nemében paratlan esküvőt tartot-tak a napokban Verviersben. Kunneich Erzsé-bet, a híres lábművész esküdött örök hűsé- get egy osztrák származású impressáriónak. — Minthogy a művésznek se jobb, se balkeze nincs, a boldog vőlegény udvarló korában lábát kérte meg a kisasszonynak, azokat a szép lá-bakat, melyek olyan sokat jövedelmeznek. A polgármesteri hivatalban a menyasszony szilárd lábbal írta alá a házassági szerződést, a temp-lomi esketésnél pedig a pap a menyasszony ballabának negyedik ujjára huzta fel a jegy-gyűrűt.

JÁROK KÜNN...

Járok künn a nagyvárosban,

Fájó szívem majd megszakad,

És kétséges kínos órák

Megszólítom a fa akat:

„Nyíljatok meg, nyílj eszupán te,

Mely bánatnak vagy lakása,

Kinek részvét, szeretet kell

Tárt karom, tárt szívem lássa!”

Megszólítom a falakat

S kitérnek e szív fájdalmi,

„Hol van egy kebel, a melynek

Jól esik mást vigasztalni!

Ha szeretéket ez a bus szív

Meg nem törhet, el nem halhat...

Mindhiába, nem felelnék. —

A nagy város hallgat, hallgat.

A türelem a remény művészete.

V a u e n a r g u e s.

A hosszú remény édesebb, mint a rövid meglepetés.

J e a n P a u l.

* Kézcsók és jellem. Arról is lehet sok-szor a jellemre következtetést vonni, ki hogy trüsszent, vagy hogy teszi be az ajtót. A férfi jellemére különösen onnét lehet következtetést vonni, miképen csókol a nőknek kezét. — A kézre, vagy keztyűre alkalmazott fölületes csók szeles természetét árul el. A lassu, meleg kéz-

csók, ábrázoló egyént jellemez. A tüzes, erős kéz-zoritással járó csók elszánt ember. — Cyl kézcsoók, mely nedves nyomot hagy, műveletlen, kézcsoók, hol a férfi a nő kezét lassan magához vonzza, úgy hogy senki észre ne vegye, sze-relmest árul el. A ki vaktában csókolja a nő kezét, nem tekintve, a jobb vagy a balkézre nyomja-e a csókot, az baka férfi. A ki a kéz-csuklóra ad csókot, az állandó szerelmet árul el. (Jó lesz a hölgyeknek vigyázni, ha a férfiak megcsókolják kezüket, eltalálják-e a jellemét.)

* A polka eredete. A kik vigan lejtik a zene hullámzó ütemei mellett a lengyelkét, bizony alig-alig gondolnak arra, vajjon ki is járta ezt először. Egy varsói lengyel újságnak azon-ban csodálatosképen egyszerre vágya támadt kikutatni ennek a kedves táncnak az eredetét. S ekkor azután kisélt, hogy a polka minden lengyel neve mellett sem lengyel tánc — hanem cseh. Az Elbe melletti Kostelec faluban élt egy 1830 körül egy bájos, szőke kis csehina, a kit a zengzetes Slezák Hanicka névvel áldott meg a szerelmes sors. A bájos Hanicka mint táncosnő nagy becsületben állott a muzsikális falucska lakói előtt. Egy szép vasárnapi délutánon, mikor pajtásnői és a derék Hansok egyre sürgették, hogy járjon el valami magántáncot, a leány így szöjt: „Jól van, táncolok elöttetek valamit, a mit magam találtam ki.“ Azután dalra gyujtott és táncolt mellette. Darázsdereka ringott, haj-longott káprázatosan, péciny lábacskaí lendületes szökellésekben érintették a durva padozatot s a kis Slezák (a világ egyetlen szeretetreméltó Slezákja) meghódította tánczával nemcsak a kis cseh falut, hanem az egész nagy világot. — A táncot eredetileg „Pilk“nak hívták, miután apró léptekkel táncolják s így lett belőle idők folya-mán Polka betűcsere segélyével. A kis Hanicka, azóta már vén Hanicka lett s most hat gyermek és számtalan unokájának mesélget azokról a régi szép időkről, mikor még ő volt a falu híres táncoslánya

Közönség köréből.*

Helyreigazítás.

T. Szerkesztőség!

F. hó 29-ik számban közölt „Aki csalás-ban utazik“ című híre van szerencsém ezennel kijelenteni, hogy a hír arra módosítandó, hogy az illető tölem ugyan pénzt kért, de amennyibe annak a felhívásomnak, hogy egy ide való emberrel a személy azonosságát igazolja, eleget nem tett, minélgyva én elutasítottam és ezen ügy nem is Kossuth-utcai üzlethelyiségem-ben, hanem piac-utcai 2146 sz. lakásomban történt. Ezeket az igazság érdekében bátor va-gyok T. Szerkesztő urnak kinyilvánítani.

tisztelettel

Dropka Emil kereskedő.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Meghaltak.

1894. január hó 21-től, január 27-ig.

P i a c - H a t v a n u t c a i k e r ü l e t b e n Vidor Péter 55 éves ref. tölvész, Breuer Fáni leánya Irma 1 hónapos izr. göröcsök, Fűvesy József 60 éves róm. k. szervi szívbj, Nánássy Lászlóné szül. Bethlen Mária 62 éves ref. ál-képlet, Falussy Józsefné 55 éves ref. tudólob, Vinkler Ferenc 40 éves izr. tölvész, Szél Ist-ván 70 éves ref. végelgyengülés, Nagy János 76 éves ref. tudólob, Békési Sándor leánya Ju-lia 1 1/2 feléves ref. tölvész, Kiss László lá-nya Margit 7 hetes róm. k. veleszül. gyengeség. V a r g a K o s s u t h u t c a i k e r ü l e t b e n. Özv. Gotlieb Menyhért 72 éves izr. aggkór, Mátyás Lajosné 79 éves róm. kath. aggkór, Pincés Erzsébet törvénytelen leánya Juliána 3 hónapos ref. göröcsök, Özv. Bodnár Jánosné 60 éves róm. kath. szervi szívbj, Ba-rát István leánya Róza egy hónapos ref. göröcsök Varga Lajos fia József 2 hónapos veleszül. gyengeség. özv. Rusnyák János leánya Julián 12 éves róm. kath. rousoló toroklob. Özv. Ke-rek Istvánné 61 ref. gutaütés, Debreceni Sán-

dor 64 r
éves agg
halva szü
született,
Árpád 2
é. ref.
Erzsébet

P e
ben: Sz
lob, Ném
ref. tudó
hűdés, K
19 é. ref
ág. evang
veleszül.

(s)
törvényja
deklódés
pedig két
szes mez
törvény,
elégé ig
meghozat
kezdtek a
zottságai
téseikben
dezésénél
böl mara
változósa
sága. Az
s az azót
táktoldoz
Végre 18
nem lett
ban elké
szárala
sára a kö
kedvező
zött ez a
ment voln
közönség
deklódést
rendzend
házpolitik
szült és v
szik a kö
kivül.

Szer
felszólalt
lós Ödön
gás színv
ezen a m

Beth

megszokot
világitotta
hatás esz
Különösen
emelt a m
vaslatban
daközönsé
nézve a m
olyan na
minő egy
dex volna
koltuak r
segíteni, m
nem tűn
rendszert
eltért mik
állat-gész
külö. külö

A m
java at n
ladó, mer
szem en
hogy az e
ros nálk
birtokát k
tehát a sz
amennyibe
de-öt enge
ként nagy
és kulturál

ország nyu

64 éves aggkor, Sárkány Péter keresztetlen leánya halva született, Szalontai József fia ref. halva született, Szaploncai Mária törvénytelen fia Árpád 2 év ref. aszály, Kerékgyártó Mihály 84 é. ref. aggkor, Orbancsik Józsefné leánya Erzsébet 5 hón. róm. kath. veleszü. gyengeség.
Péter fia-Csapó utca ikerületben: Szász József fia István 8 hón. ref. tüdőlob, Némethi András lánya Zsuzsanna 6 hón. ref. tüdőhurut, Kocsis Sándorné 44 é. ref. agyszélhűdés, Kertész Imréné szül. Bányai Zsuzsanna 19 é. ref. agylob, Paulik Virgil fia Pál 7 hón. ág. evang. hurut Boldizsár Imre fia Sándor ref. veleszü. gyengeség.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági reform.

Debrecen, január 29.

(S) A mezőgazdasági és mezőrendőrségi törvényjavaslatnak tárgyalása igen lanyha érdeklődés mellett indult meg a képviselőházban, pedig kétségkívül nagyszabású és hazánk összes mezőgazdasági viszonyaira kiható ez a törvény, melynek életbe vágó és sürgős voltát eléggé igazolja az a körülmény, hogy annak meghozatalát már a nyolcvanas évek elején kezdték a törvényhatóságok közigazgatási bizottságai és a gazdasági egyesületek fölterjesztéseikben sürgetni. Mezőgazdasági ügyeink rendezésénél majdnem minden a negyvenes évekből maradt alapon nyugszik. Pedig azóta sok változáson ment keresztül hazánk mezőgazdasága. Az 1849 IX. t. c. intézkedései elavultak és az azóta hozott újabb törvények csak toidozták-foldozták a negyvenes évek alkotásait. Végre 1889-ben készült egy tervezet, de abból nem lett törvény. S így végre csak egy újban elkészített javaslat került a képviselőház asztalára épen most, mikor annak pertraktálására a közvélemény és a parlament nincs elég kedvező hangulatban. Normális viszonyok között ez a javaslat valóságos esemény számba ment volna. Az egész képviselőház, sőt a nagy közönség legszeleesebb rétegei a legnagyobb érdeklődést tanúsították volna a javaslat által rendezendő kérdések iránt. Ma azonban az egyházpolitikai reformok a mindent domináló fehéült és válságos helyzet teljesen igénybe veszik a közérdeklődést a parlamentben és azon kívül.

Szerencsére már a vita második napján felszóltak Bethlen András gróf miniszter és Miklós Ödön államtitkár, kik a vitát azonnal magas színvonalra emelték, s remélhetőleg a vita ezen a magaslaton fog is maradni.

Bethlen András gróf a javaslatot a töle megszokott keresetlenséggel és egyszerűséggel világította meg, mely még akkor is mellőzi a hatás eszközeit, ha azok önként kínálkoznak. Különösen pedig a kritikának két tétele ellen emelt a miniszter szót. Az egyik, hogy a javaslatban mindazok a kérdések, melyek a gazdaságközönséget érdeklik nincsenek fölöelve. Erre nézve a miniszter helyesen jegyezte meg, hogy olyan nagyszabású munkálatnak elkészítése, minő egy ilyen valóságos mezőgazdasági kódex volna, nálunk épen nem mutatkozik indokoltnak mert oly imminens szükségégek kell segíteni, melyek csakugyan semmi időhaladékot nem tűnnek. És különben is ettől a francia republikánusoktól a magyar törvényhozás már akkor eltért mikor egyes speciális törvényeket, pl az állat-gyógyászatról, a halászatról, a vadászatról külön-külön alkotott meg.

A másik ellenvetés pedig az volt, hogy a javaslat nem eléggé liberális, nem eléggé haladó, mert az ugar-rendszert fenntartja. Evvel szemben Bethlen gróf határozottan kiemelte, hogy az egész törvényjavaslaton keresztül a törvényhozás vonul végig az a törekvés, hogy birtokát kiki lehetőleg szabadon használhassa, tehát a szemrehányás éppenséggel nem jogosult, amennyiben azonban ez irányban mégis latitudinós enged a törvény, azt hazánkban vidékenként nagyon eltérő klimatikus, ethnografikus és kulturális viszonyai eléggé indokolják. Az ország nyugati előhaladottabb részében fogal-

muk sincs az embereknek arról, hogy hogyan uéz ki egy erdélyi tagosítatlan birtok ott, ahol a parcellák átlaga talán egy negyed holdat tesz ki, s ezen szabad gazdálkodást folytatni lehetetlen.

A törvényjavaslat tehát azon középuton igyekszik haladni, mely a tulságos állami gyámkodás és a jóakaratu, de a szabadságot és önállóságot el nem nyomó befolyás között fekszik. Remélhetőleg a képviselőház kellő figyelemmel és érdeklődéssel fogja a javaslat tárgyalását folytatni.

* **Vasutaink üzlet-bevétele.** A debreceni vasutak összes üzlet-bevétele volt 1893-ban 116.000 forint, ami a múlt évhez képest 12,189 forint szaporodást képez, kilométerenkint 2035 frt, ami 1892-vel szemben 214 forint szaporodás kilométerenkint. — A debreceni fővárosi vasut összes üzlet-bevétele volt 1893-ban 157,100 frt, (szaporodás 1892-höz képest 5140 frt), kilométerenkint 1,181 frt. (Szaporodás a megelőző évvel szemben 39 forint.)

Érték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. jan. 29-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjradék 4%	—	—	117.70	118.—
vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	—	—	127.—	128.—
koronajradék 4%	—	—	94.90	95.40
regále váltásági kötvény 4 1/2%	—	—	100.25	101.—
Osztrák aranyjradék 4%	—	—	120.—	121.—
Egyesüges állam kötvény 4 1/2%	—	—	97.75	98.50
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémsorsjegy	—	—	141.50	142.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	—	428.75	429.25
Osztrák hitelbank részvény	—	—	357.70	357.90
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	—	—	112.75	113.25

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	128.—	129.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	114.75	115.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	—	12.50
Osztrák " " " "	—	18.75
Olasz " " " "	—	13.25
Bazilika sorsjegy	—	10.40
Jó-szív " " " "	—	3.—

Pénznemek:

Os. és kir. arany	—	—	5.80	5.95
20 márkás arany	—	—	12.24	12.28
20 frankos arany	—	—	9.94	9.98
Sovereignes	—	—	12.50	12.55

Budapesti áru-tőzsde.

Gyenes és Társai gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére.

Budapest, január 20.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma mérsékelten kínáltak, a vételkedv gyenge volt, és az irányzat nyugodt maradt, mire a forgalmozott 12000 mm. teljesen változatlan napi áron talált vevőre.

Eladások:

Tiszavidéki 200—80 mm. 7.70 frt. 100—80 mm. 7.60 frt. 100—79 mm. 7.60 frt. 100—79 mm. 7.64 frt. 100—79 mm. 7.60 frt. 100—79 mm. 7.57 1/2 frt. 100—77 mm. 7.45 frt.

3 havi időre.

Zab 6.77 1/2—7.20 frt.

kézpénzüzetés mellett.

Egyéb cikkek nem változtak.

Határidő-üzlet. Tekintettel arra, hogy a legutóbbi külföldi jelentések kedvezőbb hangulatról adtak hírt, továbbá nálunk is javult egy kissé a vételkedv, a mi piacunk irányzata is feltüntet némi — mintegy 1—2 krnyi áremelkedést minden gabonanemben.

Zárlat 1 óra:

B u z a	márc. ápril-ra 1894.	7.36—7.37
	szept.—okt. 1894.	7.61—7.62
R o z s	tavasza 1894.	5.84—5.86
Tengeri	máj.—junra 1894.	4.82—4.84
Z a b	márc.—áprilra 1894.	6.76—6.77
Repeze	aug.—szept. 1894.	12.15—12.20

Zárlat 4 óra:

B u z a	márc.-ápril-ra 1894.	7.35—7.36
	szept.—okt. 1894.	7.60—7.61
R o z s	tavasza 1894.	5.84—5.86
Tengeri	máj.—junra 1894.	4.80—4.81
Z a b	márc.-áprilra 1894.	6.73—6.75
Repece	aug.-szeptre	12.15—12.20

Időjárás: borult, hideg.

Debreceni városi színház.

Idénybérlet 97. sz. V. Kis bérlet 17 szám

Kedden, 1894. évi január 30-án:

K. Kopácsy Juliska felléptével páratlan bérletben, itt először:

AZ ÖTÖDIK PONT.

Operette 3 felvonásban. Irta: Megyeri Dezső.

Szerdán, 1894. évi január 31-én:

K. Kopácsy Juliska felléptével páros bérletben, másodsor:

UGYANEZ.

M Ü S O R:

Csütörtökön, február 1-én, ugyanaz (Páratlan bérletben.)

Pénteken, február 2-án: „Varázs fátyol”, látványos tündérvjáték. (Leszállított helyárrakkal bérletszünetben.)

Szerkesztői posta.

S. Á. („Készülőben.”) Köszönettel mellőztük.

B D. („Szép szemek . . .”) Ugyan, ugyan!

Színészvér. Bizony pedig kár elhanyagolni a jó maszkirozást! Most írja egy alkalmi lapban a következőket B e r c s é n y i Béla, a nemzeti színház kiváló tagja: „A színész ábrázolásának egyik szükséges külső eszköze a festék. Itt van katalyánkban az ifjuság p r j a, az öregség cserzett bőrszíne, a sárga irigység, a sötét gonoszság, a piros-pozsgás jó kedvűség. De a mi a legnagyobb hatást biztosítja — az nincs a katalyában — az a n y o m d a f e s t é k.”

Eltha. Ilyen történettel mi is szolgálunk önnek. Mondjuk, hogy a Béla és Ida története, kik ha összejöttek és meglátták egymást, elpirultak. Nem szóltak egymáshoz, csupán tekinteteik találkoztak. Aztán elváltak, némán, minden szó nélkül, de az ifju tükietete hangosan mondta a leánynak:

— „Szeretlek!”

Aztán ismét összejöttek; csókolóztak is s mind g csókkal váltak el egymástól. Később már ugy váltak el, mint menyasszony, vőlegény.

A leány lángoló szemekkel nézett utána s az ifju köszöntéséb l, csókjából, mint csapkodó lángok, úgy lobogtak feléje ezek a szavak:

— „Szeretlek szívemből!”

Férj és feleség lettek. Néha napján összeperleltek. Egy szeszélyből, egy félreértésből harag támadt. Az ifju duzzogva távozott, haragosan becsapta az ajtót maga után. Az asszonyka darabig szomorkodva nézett maga elébe, de aztán felderült arca, mert a haragvó vőasszonyból is azt olvasta ki:

— „Mégis szeretlek!”

Később! Később!

Egy őszi nap alkonyatán volt.

Némán, szólanul ültek egymás mellett hosszú ideig. A férj ujra, meg ujra a falon ketyegő órára nézett. Hirtelen felállt s jobb karjával gömbölyű nyak t átfonta, baljával gyöngéd n megcirógatá arcát, s mialatt lehajolt ajkához és megcsókolta, félhalkan ezt sugta neki:

— Mennyre szeretlek feleségem-kém!

Aztán szedte kabátját, kalapját, botját é. nyugodtan elmént. De ő komoran meredt maga elé, mert enyeltgésé ől, csókjából és hízkelő szavaiból az hangzott feléje:

— „Nem szeret többé!”

Gigari. Sohasem fogja elhítni azzal a hitelezővel, hogy nem illik őt az utcán megszólongatni. Talán meg fogja őt hatni, ha a H e i n e versét szavalja előtte:

„Liebes Kind, blamier' mich nicht,
Und grüss' mir nicht „unter den Linden“,
Wenn wir nachher zu Hause sind,
Da Übrige wird sich schon finden.“

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t

Felölős szerkesztő:

K o m l o s s y D e z s ő.

Báli selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 kr-ig, valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket is méterenkint 45 krtól 11 frt 65 kr-ig, — sima, eszközött, koczkázott mintázott, damaszolt stb. minőségben (mintegy 200 különböző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban) postabér- és vámmentesen a privát magánvállalkásár a szállító: Henneberg G. (csász. kir. udv. ták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (4)

Kereskedelmileg képzett
üzletvezető
kerestetik
egy pálinka, bor és sör kimérési
üzletbe.

Bővebb felvilágosítást ad

ÁRON MANÓ és TÁRSA
Széchényi-utca 18ll.

Minden köhögés

valamint a tüdő, gége és lélegző csövek bármily katarrális megbetegedése, továbbá lélegzési nehézségek, szűkmellűség, asthma, elnyálkásodás, hurutok, rekedtség, torok-csiklandozás — kezdő tüdővész leggyorsabban meggyógyíthatnak az évek óta legjobbnak bizonyult, orvosi előírás szerint készített és orvosok által ajánlott szerek: **Szt. György tea** csomagonként 50 kr., és ahhoz tartozó **Szt. György-katarr-por** dobozonként 50 kr. pontos orvosi használati utasítással együtt. —

Eredmény már néhány nap múlva észlelhető.

Kevesebb mint két csomag nem küldetik postai küldeményül csomagolás és fuvarlevélért 20 krral több; minden megrendelés közvetlenül a

Szt. György gyógyszer-tárhoz, Bécs, V/2., Wimmergasse 33. intézendő.

Az összeg előleges beküldése postautalvány által kívánatos.

Van szerencsém a t. közönségnek tudomására adni miszerint

ügyvédi irodámat

Piacz-utca 1583. sz.

(Vecsey Zoltán ur házában)

megnyitottam.

Dr. Reichard Manó.

Tanuló

kerestetik
THIESZEN H.

tapéta gyári raktárába a tapetirozáshoz.

Kellő iskola megkivántatik.

Értekezhetni a reggeli órákban 9—12-ig

Darabos u. 988.

153

1894. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíró-ágnak 1604/1894. P. számú végzése folytán közhírré tétetik miszerint Rie és Frankl bécsi keresk. cég részére Michaelstädter R. debreczeni lakostól 154 frt 15 kr. tőke, ennek 1893. évi október hó 14-ik napjától számítandó 6% kamatai, és eddig összesen 33 frt 95 kr. perköltség erejéig 1893. évi november hó 12-én bíróság lefoglalt és 95 frt 50 krra becsült bolti felszerelvényekből álló ingóságok **1894. évi február hó 1-én** délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Piacz-utczán, Báró Jozsincz-né-féle háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsárón alól is el fognak adni.

Debreczen, 1894. évi január hó 28.

Török Péter
bírói kiküldött.

Gróf Esterházy Géza-féle
cognacgyár-részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett részvénytőke
640.000 korona.

Az osztrák magyar birodalom egyik legnagyobb cognacgyára,

ESTERHÁZI COGNAC

tiszta borból idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és ezért a közönség kedvencz itala.

Több ezer elismerő
nyilatkozat.

Diszoklevél, aranyérem
s diszkeresztel kitüntette.

Legelőkelőbb orvosi tekintélyek által ajánlva kapható Debreczenben: Áron Miksa, Áron Manó és társa, Csanak József, R. ki. József Zelmós, Gerébi Fülöp, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Parthy Ferencz, fogyasztási és ita'adókat bekezelő polgári szövetkezet, Poszszert János, Balogh Béla és minden nagyobb üzletben.

Legnagyobb kitüntetés az 1893-iki chicagói világkiállításon.

Senki se mulassza el magával a „Dr. Graf-féle Boroglycerin“-t a jégre vinni.

„Dr. GRAF-féle BOROGLYCERI

a legfinomabb rózsasóval illatozva,

el van ismerte, mint fő ümmulhatatlan bőrápoló-kosmetikum, megvédi a kezeket és az arcot a kicserepesedés és érdesség, az arcot pedig a vörösség ellen, azonfölül puhává fűhává üdévé teszi a bőrt. Használtatik továbbá sebek kezelésénél, ugymint zúzódások, feldörögések, égési sebek, bőrkiütések, fagydagánatok és a gyermekek sebes volta alkalmává.

Legjobb óvszer minden, az izzadás hatása alatt szenvedő testrészeknek.

Ugy télen, mint nyáron nélkülözhetlen

Az illető helyek lehetőleg előbb szappanvizzel tisztítsanak.

A „Dr. GRAF-féle boroglycerin“-t

a berlini csász. egészségügyi hivatal, továbbá orvosi kitünőségek: dr. Bergmann tanár orosz államtanácsos, dr. Bardeleben I. oszt. t. egészségügyi tanácsos, főorvos, stb. jóváhagyás és melegen ajánlják.

Különös figyelmeztetésül: Kérjük ön határozottan „Dr. Graf-féle boroglycerin“-t, ügyelje a közvonalát rajta s óvakodjék minden értéktelen utánoztól.

— Ara darabonként 35 kr. —

Raktár: Debreczenben Tóth Béla gyógyszerész urn